

**HRVATSKA ENERGETSKA
REGULATORNA AGENCIJA**
Ulica grada Vukovara 14
10000 Zagreb

KLASA: 310-30/21-01/1
URBROJ: 371-04-21-3
Zagreb, 9. srpnja 2021.

PRIJEDLOG IZMJENA I DOPUNA OPĆIH UVJETA OPSKRBE PLINOM

- popratni dokument uz savjetovanje sa zainteresiranom javnošću -

Na sjednici Upravnog vijeća održanoj 29. svibnja 2018. Hrvatska energetska regulatorna agencija (HERA) donijela je Opće uvjete opskrbe plinom („Narodne novine“, broj 50/18), a koji su stupili na snagu 9. lipnja 2018., osim poglavlja VII. Promjena opskrbljivača plinom i Priloga 1. koji su stupili na snagu 1. listopada 2018.

HERA je u 2019. godini donijela Izmjene i dopune Općih uvjeta opskrbe plinom („Narodne novine“, broj 88/19), koje su stupile na snagu 1. listopada 2019., osim izmjene odredbe članka 17. stavka 2. Općih uvjeta opskrbe plinom („Narodne novine“, broj 50/18) koja je stupila na snagu 1. svibnja 2020.

Na sjednici Upravnog vijeća održanoj 9. ožujka 2020. HERA je donijela Izmjene i dopune Općih uvjeta opskrbe plinom („Narodne novine“, broj 50/18, 88/19), a koje su stupile na snagu 2. travnja 2020, osim izmjene odredbe članka 17. stavka 2. Općih uvjeta opskrbe plinom („Narodne novine“, broj 50/18, 88/19) koja je stupila na snagu 1. studenoga 2020.

Općim uvjetima opskrbe plinom („Narodne novine“, broj 50/18, 88/19 i 39/20) (Opći uvjeti) uređuju se, između ostalog, međusobni ugovorni odnosi između opskrbljivača plinom i krajnjeg kupca, obveze i odgovornosti opskrbljivača plinom i krajnjeg kupca, uvjeti obračuna i naplate isporučenog plina, registar obračunskih mjernih mjesta s postupcima i obvezama kod prikupljanja podataka o obračunskim mjernim mjestima te raspolaganja istima, postupak promjene opskrbljivača plinom, mjere zaštite krajnjih kupaca, obveze opskrbljivača čiji je ugovor o opskrbi plinom krajnjeg kupca u postupku raskida, prava opskrbljivača u odnosu na krajnjeg kupca glede reguliranja svih dospjelih novčanih obveza, reguliranje prethodnih financijskih obveza krajnjih kupaca, postupak promjene opskrbljivača u zajamčenoj opskrbi, postupak promjene opskrbljivača prilikom promjene vlasništva ili najma građevine, postupak promjene u ugovornim odnosima u slučaju privremenog prijenosa

ugovora o opskrbi plinom krajnjeg kupca na treću osobu i postupanje sukladno zaprimljenim obavijestima o opskrbljivaču u poteškoćama.

Općim uvjetima propisan je registar obračunskih mjernih mjesta (ROMM) kao jedinstveno mjesto za evidentiranje i ažuriranje podataka o obračunskim mjernim mjestima svih krajnjih kupaca, sa svrhom praćenja i unaprjeđenja poslovnih procesa na tržištu plina, kvalitetnije i brže provedbe postupaka promjene opskrbljivača plinom te raspodjele energije plina preuzete na ulazu u distribucijski sustav. Propisani su podaci koji se vode u ROMM-u, obveza pravovremenog unosa i ažuriranja podataka operatoru transportnog sustava, operatoru distribucijskog sustava i organizatoru zatvorenog distribucijskog sustava na čiji je sustav krajnji kupac priključen, kao i opskrbljivaču plinom za obračunsko mjerno mjesto krajnjeg kupca kojeg opskrbljuje plinom na temelju ugovora. Stupanjem na snagu Izmjena i dopuna Općih uvjeta opskrbe plinom (Narodne novine, br. 50/18, 88/19, 39/20) propisana je obveza vođenja i ažuriranja podataka u ROMM putem automatske razmjene podataka.

Dosadašnja primjena Općih uvjeta ukazala je na potrebu za izmjenama i dopunama određenih odredbi te se ovaj Prijedlog izmjena i dopuna Općih uvjeta u osnovi odnosi na unaprjeđenje odredbi iz sljedećih cjelina:

- obračun isporučenog plina i pružanje informacije dionicima na tržištu plina,
- standardna kvaliteta plina,
- uvjeti obračuna i naplate isporučenog plina temeljem gornje ogrjevne vrijednosti i
- prijelazne i završne odredbe.

Istovremeno s ovim savjetovanjem Plinacro d.o.o. provodi savjetovanje sa zainteresiranom javnosti o [Prijedlogu izmjena i dopuna Mrežnih pravila transportnog sustava](#), dok HERA također provodi savjetovanje sa zainteresiranom javnosti o [Prijedlogu izmjena i dopuna Mrežnih pravila plinskog distribucijskog sustava](#).

Obračun isporučenog plina i pružanje informacije dionicima na tržištu plina

Obračun isporučenog plina obavlja opskrbljivač plinom na temelju potrošnje plina u obračunskom razdoblju, cijene plina, naknada i ostalih davanja propisanih posebnim propisima, te krajnjem kupcu ispostavlja račun za isporučeni plin. U skladu sa Prijedlogom izmjena i dopuna Mrežnih pravila plinskog distribucijskog sustava, predlaže se u članku 16. stavku 2. Općih uvjeta propisati da je potrošnja plina isporučena energija plina utvrđena na temelju podataka o stanju plinomjera koje operator plinskog sustava ili organizator zatvorenog distribucijskog sustava dostavlja operatoru tržišta plina, a ne opskrbljivaču plinom, kao do sada. U skladu s navedenim izmjenama, predlaže se izmjena stavka 4. istog članka, na način da ukoliko operator plinskog sustava ili organizator zatvorenog distribucijskog sustava ne dostavi stanje plinomjera operatoru tržišta plina, opskrbljivač plinom ima pravo potrošnju plina procijeniti, te izmjene stavka 9. istog članka kojim bi se propisalo da je opskrbljivač u obvezi javne usluge dužan račun za isporučeni plin ispostaviti krajnjem kupcu sa

zadnjim danom obračunskog razdoblja i to u roku od sedam dana od dana kada je operator distribucijskog sustava podatke o stanju plinomjera dostavio operatoru tržišta plina. Navedene izmjene stupile bi na snagu 1. listopada 2021.

Izmjene i dopune Općih uvjeta u dijelu ROMM-a, u članku 27. Općih uvjeta, predlažu se s ciljem propisivanja novih podataka koji se vode u ROMM-u, u svrhu obračuna isporučenog plina i pružanja informacija dionicima na tržištu plina, i to podataka o:

- stanju plinomjera na zadnji dan mjesečnog, tromjesečnog ili šestomjesečnog razdoblja očitavanja koje primjenjuje operator distribucijskog sustava u skladu s odredbama Mrežnih pravila plinskog distribucijskog sustava, i podatak da li je stanje očitano ili procijenjeno (m^3),
- primjeni faktora korekcije obujma plina u skladu s Prilogom 1. Mrežnih pravila plinskog distribucijskog sustava i vrijednostima faktora korekcije.
- potrošnji plina krajnjeg kupca na obračunskom mjernom mjestu (kWh), koja se izračunava u ROMM-u prema:
  - podacima o stanju plinomjera koje je operator distribucijskog dužan dostavljati u ROMM,
  - faktorima korekcije obujma plina koje je operator distribucijskog sustava dužan voditi i bez odlaganja ažurirati u ROMM-u,
  - količinski ponderiranoj srednjoj gornjoj ogrjevnoj vrijednosti,
  - faktoru korekcije obujma plina pri temperaturi plina $15^{\circ}C$ na obujam plina pri temperaturi plina $0^{\circ}C$ koji se predlaže propisati Izmjenama i dopunama Mrežnih pravila plinskog distribucijskog sustava.

Isto tako, predlaže se u članku 27. stavku 3. propisati nove povijesne podatke koji se vode u ROMM-u, i to stanje plinomjera na zadnji dan mjesečnog, tromjesečnog ili šestomjesečnog razdoblja očitavanja koje primjenjuje operator distribucijskog sustava i organizator zatvorenog distribucijskog sustava u skladu s odredbama Mrežnih pravila plinskog distribucijskog sustava, i podatak da li je stanje očitano ili procijenjeno (m^3). Navedene odredbe stupile bi na snagu 1. listopada 2021.

Prema Prijedlogu izmjena i dopuna Općih uvjeta predlaže se u članku 27. stavcima 8. i 9. brisanje obveze operatora distribucijskog sustava o dostavi podataka o godišnjoj potrošnji, raspodijeljenoj po mjesecima, do 1. veljače za prethodnu godinu.

Kako bi se dionicima na tržištu povećala raspoloživost informacija predlaže se propisivanje prava uvida opskrbljivaču plinom u sve podatke koji se vode u ROMM-u za obračunska mjerna mjesta njegovih krajnjih kupaca i uvida u podatak o gornjoj ogrjevnoj vrijednosti plina, čime bi se opskrbljivačima plinom omogućio obračun isporučenog plina prema krajnjim kupcima korištenjem podataka dostupnih u ROMM-u.

Pružanje informacija opskrbljivačima plinom kroz ROMM ujedno predstavlja unaprjeđenje u pogledu formata za razmjenu podataka, s obzirom da će u istom formatu kojeg određuje operator tržišta plina opskrbljivači plinom moći preuzimati podatke iz ROMM-a za obračunska mjerna mjesta njegovih krajnjih kupaca.

Isto tako, predlaže se propisivanje prava uvida voditelju bilančne skupine u podatke o mjesečnoj potrošnji plina krajnjih kupaca koji su posredni članovi njegove bilančne skupine, sumarno za grupe obračunskih mjernih mjesta, iskazano po opskrbljivačima plinom koji pripadaju njegovoj bilančnoj skupini. Voditelji bilančnih skupina navedene podatke mogu koristiti za raspodjelu i obračun količina plina prema opskrbljivačima.

Stoga se predlaže članak 27. dopuniti novim stavcima 13. i 14., a navedene odredbe stupile bi na snagu 1. listopada 2021.

Standardna kvaliteta plina

S ciljem usklađenja nacionalnih propisa na razini Europske unije, u svrhu pojednostavljenja postupka trgovine, zakupa kapaciteta i nesmetanog protoka plina te integracije regionalnog tržišta plina, na temelju izrađene studije Rudarsko-geološko-naftnog fakulteta, a u skladu s europskom praksom (CEN, EASEE GAS), predlažu se izmjene i dopune Općih uvjeta u dijelu standardne kvalitete plina u RH, na način da se propišu samo određeni parametri kvalitete plina bitni za uporabu plina kao što su udio ugljičnog dioksida, udio kisika, sadržaj sumpora, gornja ogrjevna vrijednost, gornji Wobbe indeks, relativna gustoća i točka rosišta te da se dodatno uvede i parametar metanski broj.

Propisivanjem metanskog broja i definiranjem Wobbe indeksa RH usklađuje svoja pravila standardne kvalitete plina s europskim smjernicama, a ujedno se omogućava opskrba plinom iz novih dobavnih pravaca koji uključuju većinu UPP opskrbljivača na svjetskom tržištu, te se omogućava nastavak eksploatacije plina i prihvata plina u transportni sustav iz domaće proizvodnje.

Na temelju navedenog, HERA predlaže izmjene i dopune Općih uvjeta u dijelu Priloga 2. KVALITETA OPSKRBE PLINOM, Tablica 3. Standardna kvaliteta plina, koje bi stupile na snagu 1. listopada 2021. U Tablici 1. prikazana je standardna kvaliteta prirodnog plina u RH, odnosno trenutno važeći parametri, te parametri iz Prijedloga (koji se odnose se na obujam plina od 1 m³ pri referentnim uvjetima 25/0 °C).

Dodatno, u Prilogu 2. Tablici 3. Standardna kvaliteta plina, predlaže se brisanje tablice za ISPARENI UKAPLJENI NAFTNI PLIN, s obzirom da takav sustav više ne postoji u RH.

Tablica 1. Standardna kvaliteta prirodnog plina u RH, prema važećim odredbama te prema Prijedlogu

VAŽEĆE			PRIJEDLOG	
A. Kemijski sastav, mol %			A. Kemijski sastav, mol %	
Metan (CH ₄)	minimalno	85	-	
Etan (C ₂ H ₆)	maksimalno	7	-	
Propan (C ₃ H ₈) i viši ugljikovodici	maksimalno	6	-	
Inertni plinovi (N ₂ + CO ₂)	maksimalno	7	-	
Ugljični dioksid (CO ₂)	maksimalno	2,5	maksimalno	2,5
Kisik (O ₂)	maksimalno	0,001	maksimalno	0,001
B. Sadržaj sumpora, mg/m³			B. Sadržaj sumpora, mg/m³	
Sumpor ukupni (S)	maksimalno	30	maksimalno	30
Sumporovodik i karbonil sulfid ukupno (H ₂ S+COS)	maksimalno	5	maksimalno	5
Merkaptani (RSH)	maksimalno	6	maksimalno	6
C. Gornja ogrjevna vrijednost Hg, kWh/m³			C. Gornja ogrjevna vrijednost Hg, kWh/m³	
	minimalno	10,28	minimalno	10,96
	maksimalno	12,75	maksimalno	12,75
D. Donja ogrjevna vrijednost Hd, kWh/m³			D. Donja ogrjevna vrijednost Hd, kWh/m³	
	minimalno	9,25	-	
	maksimalno	11,47	-	
E. Gornji Wobbe – indeks Wg, kWh/m³			D. Gornji Wobbe – indeks Wg, kWh/m³	
	minimalno	12,75	minimalno	13,6
	maksimalno	15,81	maksimalno	15,81
F. Donji Wobbe – indeks Wd, kWh/m³			F. Donji Wobbe – indeks Wd, kWh/m³	
	minimalno	11,48	-	
	maksimalno	14,23	-	
G. Relativna gustoća d			E. Relativna gustoća d	
	minimalno	0,56	minimalno	0,555
	maksimalno	0,7	maksimalno	0,7
H. Točka rosišta, °C pri tlaku od 70 bar			F. Točka rosišta, °C pri tlaku od 70 bar	
vode		-8		-8
ugljikovodika		-2		-2
			G. Metanski broj*	
			minimalno	75
I. Plin neodoriziran (osim plina u distribucijskom sustavu), bez mehaničkih primjesa, smola ili spojeva koji tvore smolu			H. Plin neodoriziran (osim plina u distribucijskom sustavu), bez mehaničkih primjesa, smola ili spojeva koji tvore smolu	
* metanski broj prema CEN EN 16726 - Gas infrastructure - Quality of gas - Group H				

Uvjeti obračuna i naplate isporučenog plina temeljem gornje ogrjevne vrijednosti (GCV)

Prema važećim propisima u RH, energija isporučenog plina utvrđuje se kao umnožak količine plina i iznosa donje ogrjevne vrijednosti isporučenog plina, a izražava se kao cjelobrojna vrijednost u kWh. Za praćenje kvalitete plina podaci se preuzimaju od operatora transportnog sustava koji uzorke plina uzima na specifičnim područjima i specifičnim točkama uzorkovanja.

Svrha prelaska na obračun isporučenog plina korištenjem gornje umjesto donje ogrjevne vrijednosti je primarno za potrebe ujednačavanja pristupa obračunu isporučene energije. Postupci povezani uz zakup kapaciteta i trgovinu plinom u uvjetima u kojima se koriste različite ogrjevne vrijednosti su kompleksniji, pri čemu bi usklađivanje na razini Europske unije pojednostavilo postupke trgovine, zakupa kapaciteta i samog transporta plina. Prelazak na obračun isporučene energije temeljem gornje ogrjevne vrijednosti smanjio bi mogućnosti pogreške prilikom zakupa kapaciteta te potencijalnih nesporazuma oko cijena i količina plina obzirom na konverziju obračuna donje ogrjevne vrijednosti u odnosu na gornju ogrjevnu vrijednost.

U skladu s europskom praksom i Uredbom komisije EC 2015/703 koja se primjenjuje za obračun isporučenih količina plina te rezervaciju kapaciteta na interkonekcijama putem aukcijskih platformi, a čiji je jedan od ciljeva i uspostava europskog standarda kvalitete plina, predlaže se da se umjesto korištenja donje ogrjevne vrijednosti omogući izračun isporučene energije plina temeljem gornje ogrjevne vrijednosti uz uvođenje standardnih referentnih uvjeta $0^{\circ}\text{C}/25^{\circ}\text{C}$.

Nadalje, članak 23. stavak 1. predlaže se dopuniti na način da se na računu za isporučeni plin iskaže faktor korekcije obujma plina pri temperaturi plina 15°C na obujam plina pri temperaturi plina 0°C , koji se predlaže propisati Prilogom 2. Mrežnih pravila plinskog distribucijskog sustava, a kojeg je neophodno koristiti u novom obračunu volumena i energije plina temeljem gornje ogrjevne vrijednosti pri referentnim uvjetima $0^{\circ}\text{C}/25^{\circ}\text{C}$.

Uz navedeno, predlažu se izmjene i dopune ostalih odredbi Općih uvjeta, u manjem obimu, s ciljem usklađenja s ostalim propisima te s ciljem povećanja razumljivosti i jasnoće odredbi.

Među ostalim, predlaže se dopuniti izraz „*obračunsko razdoblje*“ iz članka 3. stavka 2. točke 4. Općih uvjeta kako bi se pojasnilo da operator distribucijskog sustava i opskrbljivač plinom ne mogu primijeniti različita obračunska razdoblja, već je obračunsko razdoblje definirano razdobljem očitavanja od strane operatora distribucijskog sustava.

U članku 16. stavku 5. i u Tablici 2. iz Priloga 2., redni broj 17. i 20. predlaže se riječi „*potrošnja plina*“ zamijeniti s riječima „*stanje plinomjera*“.

Prijelazne i završne odredbe

Predlaže se da se povijesni podaci o stanju plinomjera na zadnji dan mjesečnog, tromjesečnog ili šestomjesečnog razdoblja očitavanja koje primjenjuje operator distribucijskog sustava u skladu s odredbama Mrežnih pravila plinskog distribucijskog sustava, i podatak da li je stanje očitano ili procijenjeno, iz članka 27. stavka 3. podstavka 5. vode za razdoblje od 31. prosinca 2020.

Predlaže se propisati da je opskrbljivač plinom dužan uskladiti sadržaj računa za isporučeni plin, prema članku 23., najkasnije do 1. studenoga 2021.

Također, predlaže se propisati da se preračunavanje iznosa kapaciteta za korištenje plinskog sustava izraženih pri donjoj ogrjevnoj vrijednosti i referentnim uvjetima (15°C/15°C) temeljem ugovora sklopljenih u razdoblju prije 1. listopada 2021. za razdoblje od 1. listopada 2021., u iznose kapaciteta za korištenje plinskog sustava izražene pri gornjoj ogrjevnoj vrijednosti i referentnim uvjetima (25°C/0°C), provodi dijeljenjem s koeficijentom 0,901.

Slijedom svega navedenog, Prijedlog izmjena i dopuna Općih uvjeta upućuje se na savjetovanje sa zainteresiranom javnošću.